

**UNIwersYTET MEDYCZNY
W BIAŁYMSTOKU**

SYMULACJA MEDYCZNA

PRZEWODNIK DYDAKTYCZNY DLA STUDENTÓW

POŁOŻNICTWO

dr n. o zdr. Dorota Piechocka

dr n. med. Bożena Kulesza-Brończyk

Białystok 2018

Spis treści

Scenariusz 6 – przygotowanie zestawu i wykonanie pobrania wymazu cytologicznego z tarczy oraz kanału szyjki macicy	2
Scenariusz 8 – przygotowanie pacjentki do operacji ginekologicznej.....	7
Scenariusz 9 – opieka nad pacjentką po operacji ginekologicznej	12
Scenariusz 10 – prowadzenie III okresu porodu	18
Scenariusz 11 – obserwacja i pielęgnacja położnicy w IV okresie porodu.....	23
Scenariusz 12 – przygotowanie pacjentki do cięcia cesarskiego	27

POŁOŻNICTWO

Scenariusz 6 – przygotowanie zestawu i wykonanie pobrania wymazu cytologicznego z tarczy oraz kanału szyjki macicy

Przedmiot	GINEKOLOGIA I OPIEKA GINEKOLOGICZNA
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	Przygotowanie zestawu i wykonanie pobrania wymazu cytologicznego z tarczy oraz kanału szyjki macicy.
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> – zaznajomienie studenta z prawidłowymi czynnościami w trakcie pobierania rozmazu cytologicznego z tarczy szyjki macicy – przygotowanie teoretyczne do umiejętności interpretacji prawidłowych i patologicznych obrazów szyjki – kształtowanie umiejętności prawidłowego założenia wziernika, uwidocznienia szyjki macicy i pobrania rozmazu cytologicznego i prawidłowego rozprowadzenia na szkiełku i utrwalenia i oznakowania.
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowy narządu rodnej kobiety ze szczególnym uwzględnieniem tarczy i szyjki macicy <p>Opanowanie umiejętności z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> – pobrania rozmazu cytologicznego z tarczy szyjki macicy – uwidocznienia szyjki macicy w trakcie badania – naniesienia materiału pobranego na szkiełku podstawowym i prawidłowym utrwaleniu – zapewnienie intymności w trakcie badania

Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - fotel ginekologiczny - fantom ginekologiczny z szyjką do pobierania cytologii - taca - utrwalacz Cytifix, Labofix - rękawiczki jednorazowego użytku nie jałowe - szczoteczki cytologiczna do pobierania materiału typu cervex-brush lub cyto-brush, directa soft , combi rovers - Szkiełka do cytologii (szkiełko podstawowe – odkurzone, odłuszczone, zmatowione w miejscu przeznaczonym do opisanie ołówkiem), - Pudełko cytologiczne transportowe - Żel nawilżający do badań diagnostycznych - wzierniki pochwowe typu Cusco, jednorazowe rozmiar xs,s,m,l, - miska nerkowata, - gaziki jednorazowe nie jałowe - penseta jednorazowa - Środek do dezynfekcji powierzchni - ręczniki jednorazowego użytku - podkłady na fotel ginekologiczny - pojemniki na odpady medyczne i przemysłowe - dokumentacja pacjenta
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	<p>Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znać prawidłowe obrazy zdrowej szyjki macicy - wiedzieć jakie mogą być przyczyny odchyłań od normy w budowie szyjki macicy - umieć wskazać możliwe przyczyny nieprawidłowości w budowie szyjki macicy

	- znać zasady dokumentowania w dokumentacji medycznej (partogram).
--	--

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

Opis zagadnień (wiedza teoretyczna i umiejętności) służących zrealizowaniu zaplanowanego scenariusza

- zna budowę kanału radnego
- zna budowę i anatomię szyjki macicy
- zna zasady aseptyki i antyseptyki
- zna rodzaje badań służących profilaktyce raka szyjki macicy

Osiągane efekty kształcenia:

wiedza	AW2	opisuje budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy oraz budowę kanału radnego
	B.W54.	zna treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej
	C.W4	opisuje modele, standardy i procedury wykorzystywane w pracy położnej oraz istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonania podstawowych czynności położniczych
	C.W8	zna zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług medycznych i prowadzenia dokumentacji medycznej
	DW 43	Określa udział położnej w diagnozowaniu pacjentek ze schorzeniami ginekologicznymi (ocena ekosystemu pochwy, cytodiagnostyka, kolposkopia, badania patomorfologiczne, diagnostyka endokrynologiczna)
umiejętności	A.U 1	zna topografię narządów ciała ludzkiego i posługuje się mianownictwem anatomicznym
	C.U 2	przygotowuje zestawy do badań oraz zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych i leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii uczestniczy w zabiegach diagnostycznych i leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii
	C.U3	stosuje zasady aseptyki i antyseptyki
	C.U 6	wykonuje pełne badanie fizykalne (podmiotowe i przedmiotowe) u kobiety ciężarnej, rodzącej, położnicy, chorej ginekologicznie i w innych okresach życia kobiety oraz u noworodka, a także interpretuje i dokumentuje uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej
	CU23	przeprowadza badanie fizykalne, rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, kobiety w okresie rozrodczym, dojrzałej i w senu
	C.U 24	rozpoznaje proces chorobowy i nieprawidłowości w budowie morfologicznej i anatomicznej w trakcie badania fizykalnego;
C.U25	dokumentuje wyniki badania fizykalnego i wykorzystuje do oceny stanu zdrowia noworodka, kobiety w okresie rozrodczym, dojrzałej i w senu	

	D.U 21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
	D.U 27	przygotowuje kobietę do badań diagnostycznych, w tym prenatalnych, oraz w nich uczestniczy
Kompetencje społeczne	DK1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	DK2	systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
	DK3	przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową
	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- założyć wzierniki i uwidocznić szyjkę macicy
- pobrać rozmaz z tarczy i kanału szyjki macicy
- prawidłowo nanieść pobrany materiał na szkiełko podstawowe
- prawidłowo utrwalić pobrany materiał i umieścić w pudełku transportowym
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną checklistą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Bieber E.J., Sanfilippo J.S., Horowitz I.R.: Ginekologia kliniczna. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2009.
2. Majak B.M.: Podręczny atlas cytologii ginekologicznej. Urban&Partner, Wrocław 2005.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Martius G, Beckwold M, Pflaiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2007.
2. Panay N, Dutta R, Ryan A, Broadbent J.A.M.: Położnictwo i ginekologia - crash course. Wydawnictwo Medyczne 9 Urban& Partner, Wrocław 2006.
3. Słomko Z. (red.): Ginekologia Tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Scenariusz 8 – przygotowanie pacjentki do operacji ginekologicznej

Przedmiot	GINEKOLOGIA I OPIEKA GINEKOLOGICZNA
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	Przygotowanie pacjentki do operacji ginekologicznej.
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie wiedzy na temat poszczególnych jednostek chorobowych w ginekologii– umiejętność rozpoznania i różnicowania. – uzyskanie wiedzy na temat operacji ginekologicznych i stanów nagłych w ginekologii. – umiejętność sprawowania opieki nad pacjentką leczoną operacyjnie. – przygotowanie studenta do samodzielnego sprawowania opieki nad pacjentką w okresie okołoperacyjnym oraz umiejętnej obserwacji i pielęgnacji chorej. – doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentką i jej rodziną w szpitalu- prowadzenie edukacji i promocji zdrowia.
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – właściwego przygotowania bliższego i dalszego pacjentki do operacji ginekologicznej <p>Opanowanie umiejętności z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowania dalszego pacjentki do operacji ginekologicznej – przygotowania bliższego pacjentki do operacji ginekologicznej (w tym: przygotowanie górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, przygotowanie pola operacyjnego, podanie zleconych leków, założenie wkłucia do żyły obwodowej, założenie cewnika do pęcherza moczowego) – przekazania pacjentki na blok operacyjny – dokumentowania własnych działań w dokumentacji medycznej (historia pielęgnowania pacjenta)

Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - fantom pacjentki - rękawiczki niejałowe i jałowe - enema - lignina - lubrykant - lignokaina - cewnik Foley'a - worek na mocz - jałowe i niejałowe gaziki - strzygarka - płyn myjąco- dezynfekcyjny - leki, igły, strzykawki, leko, gaziki, pojemnik na zużyte igły, staza, taca - dokumentacja medyczna pacjenta - historia choroby pacjenta, karta indywidualnej obserwacji pacjenta
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	<p>Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawować opiekę nad pacjentką zakwalifikowaną do operacji ginekologicznej. - właściwe przygotowanie bliższe i dalsze pacjentki do zabiegu operacyjnego. - przekazanie pacjentki na blok operacyjny wraz z dokumentacją - znać zasady dokumentowania w dokumentacji medycznej

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

Opis zagadnień (wiedza teoretyczna i umiejętności) służących zrealizowaniu zaplanowanego scenariusza

- znajomość procedur wchodzących w skład przygotowania bliższego i dalszego pacjentki do operacji ginekologicznej i ich zasadności

- wiedza na temat prawidłowych i nieprawidłowych wartości RR, HR, temperatury, saturacji – ich ocena i interpretacja
- wiedza na temat rodzajów zabiegów operacyjnych ginekologicznych drogą brzuszną i drogą pochwową ,
- umiejętność powiązania nieprawidłowych wartości pomiarów z możliwą przyczyną
- znajomość powikłań pooperacyjnych
- znajomość stanów nagłych w ginekologii

Osiągane efekty kształcenia:

Wiedza	C.W2	charakteryzuje metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	C.W9	zna zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom wewnątrzszpitalnym
	D.W40	omawia rolę położnej w przygotowaniu pacjentki do operacji ginekologicznej
	D.W47	zna zasady postępowania z chorą przed i po zabiegach ginekologicznych oraz w trakcie radioterapii
	D.W70	omawia przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym
	D.W85	opisuje zasady prowadzenia intensywnego nadzoru bezprzyrządowego i przyrządowego
	D.W86	wyjaśnia zasady prowadzenia intensywnego nadzoru w stosunku do pacjentek ze schorzeniami ginekologicznymi i położniczymi oraz u noworodka
	D.W101	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.”
Umiejętności	D.U 21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
	D.U27	przygotowuje kobietę do badań diagnostycznych, w tym prenatalnych, oraz w nich uczestniczy
	D.U36	sprawuje opieką ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i stanie zdrowia -od poczęcia do senium

	D.U37	uczestniczy w diagnostyce i leczeniu chorób i wad narządów płciowych kobiecych oraz planuje opiekę ginekologiczną
	D.U42	przygotowuje kobietę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych, przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik
	D.U59	dokonuje oceny stanu zdrowia pacjentki i wdraża konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia
	D.U60	przygotowuje pacjentkę do znieczulenia oraz monitoruje jej stan po zastosowaniu znieczulenia
	D.U70	potrafi przygotowywać i podawać leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne	DK1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	DK2	systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
	DK3	przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową
	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- przygotować pole operacyjne do zabiegu ginekologicznego drogą brzuszną

- przygotować przewód pokarmowy do operacji ginekologicznej
- właściwie skompletować i przygotować materiały, narzędzia i sprzęt potrzebny do wykonania procedury
- kontrolować efekty własnego postępowania
- udokumentować wykonane czynności
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną checklistą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Bieber E.J., Sanfilippo J.S., Horowitz I.R.: Ginekologia kliniczna. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2009.
2. Słomko Z. (red.): Ginekologia Tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Martius G, Beckwold M, Pflleiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2007.
2. Panay N, Dutta R, Ryan A, Broadbent J.A.M.: Położnictwo i ginekologia - crash course. Wydawnictwo Medyczne 9 Urban& Partner, Wrocław 2006.

Scenariusz 9 – opieka nad pacjentką po operacji ginekologicznej

Przedmiot	GINEKOLOGIA I OPIEKA GINEKOLOGICZNA
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	Opieka nad pacjentką po operacji ginekologicznej.
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie wiedzy na temat poszczególnych jednostek chorobowych w ginekologii- umiejętność rozpoznania i różnicowania. - uzyskanie wiedzy na temat operacji ginekologicznych i stanów nagłych w ginekologii. - umiejętność sprawowania opieki nad pacjentką leczoną operacyjnie. - przygotowanie studenta do samodzielnego sprawowania opieki nad pacjentką w okresie okołoperacyjnym oraz umiejętnej obserwacji i pielęgnacji chorej. - opieka nad pacjentką w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w przebiegu okresu pooperacyjnego - doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentką i jej rodziną w szpitalu- prowadzenie edukacji i promocji zdrowia.
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postępowania z pacjentką w okresie pooperacyjnym w zależności od wartości parametrów życiowych: HR, RR, temp., saturacji oraz diurezy i zabarwienia powłok skórnych - procedur postępowania z pacjentką po operacji ginekologicznej w zależności od typu operacji <p>Opanowanie umiejętności z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjęcia pacjentki z bloku operacyjnego wraz z dokumentacją - postępowania z pacjentką po operacji ginekologicznej (prawidłowego wykonania pomiaru parametrów życiowych, oceny i interpretacji krwawienia z dróg rodnych po operacji

	<p>ginekologicznej, kontroli diurezy, obserwacji opatrunku na ranie pooperacyjnej, obserwacji i kontroli wydzielin z drenów, podania zleconych leków)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentowania własnych działań/ wykonanych pomiarów w dokumentacji medycznej (karta ścisłej obserwacji)
Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - łóżko - fantom pacjentki - koc elektryczny - wazy tlenowe - rękawiczki niejałowe - cewnik Foley'a - worek na mocz - wieszak na worek - niejałowe gaziki - stanowisko do obserwacji pacjenta - kardiomonitr, termometr, respirator/reduktor tlenu, pompy infuzyjne, , stelaż do płynów infuzyjnych - leki, igły, strzykawki, leko, gaziki, pojemnik na zużyte igły, staza, taca - dokumentacja medyczna pacjenta - historia choroby pacjenta, karta indywidualnej obserwacji pacjenta
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	<p>Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjąć pacjentkę z bloku operacyjnego zgodnie z aktualnymi wytycznymi - właściwie postępować z aparaturą medyczną, nabycie umiejętności wykorzystania jej w praktyce

	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo wykonać pomiaru RR, HR, temp., saturacji, ocena zabarwienia powłok skórnych, diurezy oraz krwawienia z dróg rodnych- interpretacja uzyskanych wyników – znać objawy niepokojące występujące w obserwacji pooperacyjnej pacjenta
--	---

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

Opis zagadnień (wiedza teoretyczna i umiejętności) służących zrealizowaniu zaplanowanego scenariusza

- wiedza na temat prawidłowych i nieprawidłowych wartości RR, HR, temperatury, saturacji, diurezy – ich ocena i interpretacja
- wiedza na temat prawidłowego założenia mankietu do pomiaru ciśnienia, odprowadzeń EKG na ciele pacjenta
- samodzielna ocena krwawienia z dróg rodnych, zabarwienia powłok skórnych
- umiejętność powiązania nieprawidłowych wartości pomiarów z możliwą przyczyną
- wiedza na temat objawów patologicznego przebiegu okresu pooperacyjnego
- posiada wiedzę na temat profilaktyki przeciwzakrzepowej, gimnastyki ruchowej, gimnastyka oddechowej
- posiada wiedzę na temat postępowanie przeciwbólowego

Osiągane efekty kształcenia:

Wiedza	C.W2	charakteryzuje metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	C.W9	zna zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom wewnątrzszpitalnym
	D.W41	przedstawia sposoby monitorowania stanu pooperacyjnego u pacjentki po operacji ginekologicznej (kontrola parametrów życiowych, profilaktyka przeciwzakrzepowa, gimnastyka ruchowa, gimnastyka oddechowa, profilaktyka przeciwbólowa)
	D.W47	zna zasady postępowania z chorą przed i po zabiegach ginekologicznych oraz w trakcie radioterapii

	D.W71	omawia postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego po zabiegu operacyjnym
	D.W72	wyjaśnia zasady zapobiegania powikłaniom pooperacyjnym
	D.W73	omawia rodzaje powikłań pooperacyjnych (krwawienie, choroba zakrzepowa, zapalenie płuc, rozejście się rany pooperacyjnej, sepsa) i ich objawy oraz stosowaną opiekę położniczą
	D.W85	opisuje zasady prowadzenia intensywnego nadzoru bezprzyrządowego i przyrządowego
	D.W86	wyjaśnia zasady prowadzenia intensywnego nadzoru w stosunku do pacjentek ze schorzeniami ginekologicznymi i położniczymi oraz u noworodka
	D.W88	omawia metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii oraz zasady prowadzenia rehabilitacji po mastektomii i operacjach odtwórczych
	D.W101	zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.”
Umiejętności	D.U 21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
	D.U27	przygotowuje kobietę do badań diagnostycznych, w tym prenatalnych, oraz w nich uczestniczy
	D.U36	sprawuje opieką ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i stanie zdrowia -od poczęcia do senium
	D.U37	uczestniczy w diagnostyce i leczeniu chorób i wad narządów płciowych kobiecych oraz planuje opiekę ginekologiczną
	D.U51	rozpoznaje i zapobiega powikłaniom mogącym wystąpić po zabiegach operacyjnych
	D.U53	prowadzi intensywny nadzór pooperacyjny po zabiegu operacyjnym
	D.U59	dokonuje oceny stanu zdrowia pacjentki i wdraża konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia
	D.U60	przygotowuje pacjentkę do znieczulenia oraz monitoruje jej stan po zastosowaniu znieczulenia
	D.U70	potrafi przygotowywać i podawać leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
Kompetencje społeczne	DK1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych

	DK2	systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
	DK3	przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową
	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- stosować bezpośredni nadzór nad pacjentką ginekologiczną po zabiegu operacyjnym i kontrolować jej stan
- właściwie skompletować i przygotować materiały, narzędzia i sprzęt potrzebny do wykonania procedury
- właściwie obserwować objawy patologicznego przebiegu okresu pooperacyjnego
- kontrolować efekty własnego postępowania
- udokumentować wykonane czynności
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną checklistą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek. PZWL, 2002.
2. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i ginekologia. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
3. Rabiej M., Dmoch-Gajzlerska E.: Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej, PZWL, Warszawa 2016.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Martius G, Beckwold M, Pfeleiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2007.
2. Panay N, Dutta R, Ryan A, Broadbent J.A.M.: Położnictwo i ginekologia - crash course. Wydawnictwo Medyczne 9 Urban& Partner, Wrocław 2006.
3. Słomko Z. (red.): Ginekologia Tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Scenariusz 10 – prowadzenie III okresu porodu

Przedmiot	TECHNIKI POŁOŻNICZE I PROWADZENIE PORODU
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	Prowadzenie III okresu porodu
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z teoretycznymi podstawami prowadzenia porodu i opieki nad rodzącą, noworodkiem i położnicą na Sali porodowej oraz z różnymi technikami położniczymi. - przygotowanie do sprawowania kompleksowej opieki położniczej podczas porodu prawidłowego i nieprawidłowego. - kształtowanie umiejętności prowadzenia porodu prawidłowego i wykonywania różnych technik położniczych. - przygotowanie do sprawowania kompleksowej opieki okołoporodowej z uwzględnieniem aktualnych wytycznych WHO, ICM, FIGO
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - definicji III okresu porodu, czasu trwania okresu - symptomów wskazujących na oddzielenie się łożyska - typów oddzielenia się łożyska - sposobów prowadzenia III okresu porodu - oceny kompletności popłodu <p>Opanowanie umiejętności z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki prowadzenia okresu łożyskowego
Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - fantom z naciętym krocem - łóżko porodowe - stolik Mayo - jałowy fartuch, rękawiczki, - czepek, maska, okulary - zestaw do szycia krocza i kontroli szyjki macicy: wziernik dwużyłkowy, penseta chirurgiczna, anatomiczna, imadło, nożyczki proste, 2 klemy okienkowe, 2 peany

	<ul style="list-style-type: none"> - strzykawka 10ml, igła 9, igła 7 - lek znieczulający - gaziki jałowe - materiał szewny – igła+nić - podkłady jałowe do szycia krocza - jałowa serweta na stolik - dokumentacja medyczna (partogram)
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	<p>Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znać mechanizm odklejania łożyska - wiedzieć jakie mogą być przyczyny odchyłeń od normy w III okresie porodu - znać zasady dokumentowania w dokumentacji medycznej (partogram).

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

Opis zagadnień (wiedza teoretyczna i umiejętności) służących zrealizowaniu zaplanowanego scenariusza

- student potrafi przyjąć poród łożyska
- potrafi ocenić prawidłowo kompletność popłodu
- zasady aseptyki i antyseptyki
- rodzaje badań służących monitorowaniu stanu matki i płodu podczas porodu
- umiejętność przeprowadzenia III okresu porodu
- umiejętność badania i monitorowania stanu matki i płodu podczas porodu
- umiejętność oceny sytuacji położniczej
- zna objawy świadczące o oddzieleniu się łożyska
- zna typy oddzielenia popłodu
- potrafi prowadzić poród popłodu
- potrafi ocenić, czy łożysko oddzieliło się kompletnie

Osiągane efekty kształcenia:

wiedza	D.W6	określa udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym
	D.W5	wskazuje zasady postępowania w przypadku krwotoków położniczych
	D.W1	charakteryzuje zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego i patologicznego
Umiejętności:	C.U1	posługuje się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologii i ginekologii oraz interpretuje podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej
	D.U1	dokonuje oceny stanu ciężarnej, rodzącej, płodu, położnicy i noworodka przy pomocy dostępnych metod i środków
	D.U14	prowadzi I, II, III i IV okres porodu, przeprowadzając konieczne procedury
	D.U16	rozpoznaje pęknięcie krocza II, III i IV ° oraz asystuje lekarzowi przy zabiegu szycia krocza
	D.U 18	rozpoznaje krwotok położniczy i postępuje zgodnie z obowiązującymi rekomendacjami
	D.U21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
	D.U23	stosuje procedury postępowania z narzędziami po porodzie i po zabiegach położniczych (dezynfekcja, przygotowanie do sterylizacji), zgodnie z wymogami sanitarno-higienicznymi
	Kompetencje społeczne	DK1
DK2		systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
DK3		przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie

	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową
	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- poprowadzić III okres porodu – poród popłodu
- zna objawy świadczące o oddzieleniu się łożyska
- zna typy oddzielenia popłodu
- potrafi ocenić kompletność łożyska po porodzie
- prowadzić komunikację z rodzącą
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną checklistą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porodu oraz opieki nad noworodkiem Dz.U. 2012 poz. 1100

2. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i Ginekologia, T.I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
3. Chapman V., Charles C.(red.): Prowadzenie porodu, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Bień A.M. [red.]: Opieka nad kobietą ciężarną. PZWL, Warszawa 2009.
2. Dudenhausen J.W., Pschyrembel W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

Scenariusz 11 – obserwacja i pielęgnacja położnicy w IV okresie porodu

Przedmiot	TECHNIKI POŁOŻNICZE I PROWADZENIE PORODU
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	OBSERWACJA I PIELEGNACJA POŁOŻNICZY W IV OKRESIE PORODU.
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z teoretycznymi podstawami prowadzenia porodu i opieki nad rodzącą, noworodkiem i położnicą na Sali porodowej oraz z różnymi technikami położniczymi. - przygotowanie do sprawowania kompleksowej opieki położniczej podczas porodu prawidłowego i nieprawidłowego. - zapoznanie z teoretycznymi podstawami prowadzenia porodu i opieki nad rodzącą w Sali porodowej oraz z różnymi technikami położniczymi. - kształtowanie umiejętności prowadzenia porodu prawidłowego i wykonywania różnych technik położniczych. - przygotowanie do sprawowania kompleksowej opieki okołoporodowej z uwzględnieniem aktualnych wytycznych WHO, ICM, FIGO
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebiegu porodu fizjologicznego oraz obserwacji pacjentki w IV okresie porodu <p>Opanowanie umiejętności z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacji stanu ogólnego i położniczego pacjentki w IV okresie porodu - referowania pacjentki w IV okresie porodu - propagowania karmienia naturalnego noworodka - przygotowania położnicy do przekazania w oddział położniczy
Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - łóżko porodowe/łóżko z oddziału położniczego - fantom pacjentki - położnicy - rękawiczki

	<ul style="list-style-type: none"> - aparat do pomiaru ciśnienia - termometr - wkładki higieniczne - koszule jednorazowe - podkłady na łóżko - lód na brzuch - dokumentacja medyczna (partogram)
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	<p>Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwować pacjentkę w IV okresie porodu - znać objawy fizjologiczne charakteryzujące IV okres porodu - znać objawy patologiczne wskazujące na patologiczny przebieg IV okresu porodu - znać zasady dokumentowania w dokumentacji medycznej (partogram).

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

Opis zagadnień (wiedza teoretyczna i umiejętności) służących zrealizowaniu zaplanowanego scenariusza

- student potrafi przedstawić definicje IV okresu porodu
- kierunki obserwacji pacjentki w IV okresie porodu
- zasady aseptyki i antyseptyki
- nieprawidłowości w ocenie stanu matki po porodzie
- umiejętność referowania sytuacji położniczej w IV okresie porodu
- rodzaje badań służących monitorowaniu stanu matki i płodu podczas porodu
- umiejętność przeprowadzenia IV okresu porodu
- umiejętność badania i monitorowania stanu matki i płodu podczas IV okresu porodu
- umiejętność oceny sytuacji położniczej

Osiągane efekty kształcenia:

wiedza	BW10	wskazuje sytuacje jatrogenne w relacjach położna - pacjentka oraz położna – osoba towarzysząca rodzącej
	B.W54.	zna treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej
	C.W4	opisuje modele, standardy i procedury wykorzystywane w pracy położnej oraz istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonania podstawowych czynności położniczych
	C.W8	zna zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług medycznych i prowadzenia dokumentacji medycznej
	C.W9	zna zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom wewnątrzszpitalnym
	D.W1	charakteryzuje zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego i patologicznego
	D.W6	określa udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym
	D.W21	charakteryzuje metody diagnostyczne w położnictwie oraz określa rolę położnej w przygotowaniu kobiety i sprzętu do ich wykonania
umiejętności	B.U31	szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopieczną i jej rodziną
	C.U3	stosuje zasady aseptyki i antyseptyki
	D.U1	dokonyuje oceny stanu ciężarnej, rodzącej, płodu, położnicy i noworodka przy pomocy dostępnych metod i środków
	D.U3	wykonuje badania służące ocenie stanu zdrowia płodu, ciężarnej i rodzącej oraz interpretuje ich wyniki
	D.U8	prognozuje prawdopodobny przebieg porodu i ocenia możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury
	D.U14	prowadzi I, II, III i IV okres porodu, przeprowadzając konieczne procedury
	D.U20	promuje karmienie naturalne i prowadzi poradnictwo laktacyjne
	D.U21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
Kompetencje społeczne	DK1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	DK2	systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
	DK3	przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową

	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- poprowadzić IV okres porodu
- ocenić sytuację położniczą pacjentki
- zreferować wykonane badanie sytuacji położniczej pacjentki
- prowadzić komunikację z rodzącą
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną check- listą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porożu oraz opieki nad noworodkiem Dz.U. 2012 poz. 1100
2. Chapman V., Charles C.(red.): Prowadzenie porodu, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Dudenhausen J.W., Pschyrembel W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
2. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i Ginekologia, T.I, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Scenariusz 12 – przygotowanie pacjentki do cięcia cesarskiego

Przedmiot	POŁOŻNICTWO I OPIEKA POŁOŻNICZA
Jednostka realizująca	Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Temat zajęć	PRZYGOTOWANIE PACJENTKI DO CIĘCIA CESARSKIEGO.
Liczba godzin	2 godziny
Numer pracowni	
Cel	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawami teoretycznymi opieki położniczej nad ciężarną, rodzącą i położnicą. – przygotowanie do sprawowania opieki nad ciężarną/rodzącą, której ciąża/poród zostanie rozwiązany cięciem cesarskim. – kształtowanie umiejętności obserwacji porodu i wykonywania różnych procedur położniczych. – przygotowanie do sprawowania kompleksowej i profesjonalnej opieki położniczej podczas fizjologii ciąży, porodu i połogu oraz asystowania w przypadku powikłań. – wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą patogenezы, przebiegu, skutków i postępowania pielęgnacyjno–lecniczego w chorobach współistniejących z ciążą oraz w nieprawidłowościach w czasie ciąży, porodu i połogu. – opieka i pielęgnacja pacjentki w przypadku wystąpienia nieprawidłowości okresu ciąży, porodu, połogu. – doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentką szpitala położniczego–prowadzenie edukacji i promocja zdrowia
Cele szczegółowe	<p>Opanowanie wiedzy z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> – oceny prawidłowego i patologicznego postępu porodu – rozpoznania sytuacji zagrożenia zdrowia/życia kobiety ciężarnej/rodzącej i płodu <p>Opanowanie umiejętności z zakresu</p> <ul style="list-style-type: none"> – oceny sytuacji położniczej

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznania sytuacji zagrożenia zdrowia/życia kobiet ciężarnej/rodzącej i płodu - przygotowania pacjentki do cięcia cesarskiego w Sali porodowej - przekazania pacjentki na blok operacyjny
Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> - fantom pacjentki - fantom do cewnikowania - rękawiczki - rękawiczki jałowe - staza - gaziki leko - wenflony - łącznik wenflon-probówka - plaster do mocowania wenflonu - próbki (do różnych analiz) - aparaty do kroplówek - płyny infuzyjne - cewniki Foleya - worki na mocz - jałowe gaziki - płyn do dezynfekcji błon śluzowych - żel z lidokainą - woda do iniekcji - strzykawki (10ml, 20ml) - fiołki z substytutem antybiotyku - sól fizjologiczna - mini spike - golarka do usunięcia owłosienia z pola operacyjnego - basen - kieliszki do podawania leków - lek alkalinizujący treść żołądkową - jałowe serwety

	– dokumentacja medyczna (historia pielęgnowania, karta ścisłej obserwacji, księga zabiegów, księga badań histopatologicznych)
Liczba uczestników scenariusza	12
Przygotowanie studenta	zmienione obuwie, garsonka medyczna, strój nie krępujący ruchów, włosy spięte tak aby nie przeszkadzały w czynnościach, zdjęta biżuteria, paznokcie krótkie, bez lakieru, identyfikator
Umiejętności wstępne	Student przed rozpoczęciem zajęć powinien umieć: <ul style="list-style-type: none"> – znajomość objawów klinicznych schorzeń współwystępujących z ciążą – znajomość stanów nagłych w położnictwie – znajomość nieprawidłowości w przebiegu porodu (nieprawidłowe położenia i ułożenia płodu, dysproporcja płodowo-miedniczna, nieprawidłowy postęp porodu) – znać zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług medycznych i prowadzenia dokumentacji medycznej.

Zagadnienia do samodzielnego przygotowania przez studenta:

- zasady aseptyki i antyseptyki
- umiejętność badania, monitorowania i oceny stanu matki i płodu podczas porodu
- umiejętność oceny postępu porodu i sytuacji położniczej
- umiejętność przygotowania pacjentki do cięcia cesarskiego (w trybie planowym i nagłym)
- umiejętność wykonywania procedur medycznych/położniczych
- prowadzenie dokumentacji opieki pielęgniarstwa w tym historii pielęgnowania, karty obserwacji, karty gorączkowej
- współpraca w zespole podczas realizacji zleconych zadań

Osiągane efekty kształcenia:

wiedza	BW10	wskazuje sytuacje jatrogenne w relacjach położna - pacjentka oraz położna – osoba towarzysząca rodzącej
	B.W54.	zna treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej
	C.W4	opisuje modele, standardy i procedury wykorzystywane w pracy położnej oraz istotę, cel, wskazania,

		przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonania podstawowych czynności położniczych
	C.W8	zna zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług medycznych i prowadzenia dokumentacji medycznej
	C.W9	zna zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom wewnątrzszpitalnym
	D.W1	charakteryzuje zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego i patologicznego
	D.W4	opisuje zadania położnej podczas porodów zabiegowych
	D.W5	wskazuje zasady postępowania w przypadku krwotoków położniczych
	D.W6	określa udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym
	D.W17	przedstawia udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych
	D.W20	omawia udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego w stosunku do ciężarnej, rodzącej i położnicy w stanach nagłych
	D.W21	charakteryzuje metody diagnostyczne w położnictwie oraz określa rolę położnej w przygotowaniu kobiety i sprzętu do ich wykonania
	D.W32	omawia postępowanie we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie
	D.W70	omawia przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym
umiejętności	B.U31	szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopieczną i jej rodziną
	C.U3	stosuje zasady aseptyki i antyseptyki
	D.U1	dokonuje oceny stanu ciężarnej, rodzącej, płodu, położnicy i noworodka przy pomocy dostępnych metod i środków
	D.U3	wykonuje badania służące ocenie stanu zdrowia płodu, ciężarnej i rodzącej oraz interpretuje ich wyniki
	D.U5	stosuje w swojej pracy zasady wynikające z wytycznych WHO, ICM, FIGO i Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego (PTG)
	D.U8	prognozuje prawdopodobny przebieg porodu i ocenia możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury
	D.U9	planuje postępowanie położnicze i obejmuje opieką położniczą kobietę ciężarną, rodzącą i położnicę, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej
	D.U17	w ramach udzielania pierwszej pomocy położniczej: zabezpiecza dostęp do żyły obwodowej podaje wlew kroplowy stosuje tlenoterapię

		utrzymuje drożność dróg oddechowych wykonuje czynności resuscytacyjne u kobiety i noworodka zabezpiecza ranę krocza lub szyjki macicy wykonuje ręczne wydobycie łożyska dokonuje obrotu wewnętrznego w przypadku porodu drugiego bliźnięcia udziela pomocy ręcznej w porodzie miednicowym
	D.U18	rozpoznaje krwotok łożniczy i postępuje zgodnie z obowiązującymi rekomendacjami
	D.U21	przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki
	D.U32	planuje i realizuje opiekę położniczą nad ciężarną, rodzącą i położnicą w przebiegu ciąży, porodu oraz położu powikłanego współistniejącymi chorobami położniczymi i nie położniczymi
Kompetencje społeczne	DK1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	DK2	systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu
	DK3	przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie
	DK4	wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych
	DK5	przestrzega praw pacjenta
	DK6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
	DK7	zachowuje tajemnicę zawodową
	DK8	współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
	DK9	przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami

Oceniane umiejętności:

Po zakończeniu zajęć student potrafi:

- przygotować pacjentkę do cięcia cesarskiego
- właściwie skompletować i przygotować materiały, narzędzia i sprzęt potrzebny do wykonania procedury
- kontrolować efekty własnego postępowania
- udokumentować wykonane czynności
- prowadzić komunikację z pacjentką
- współpracować w zespole terapeutycznym podczas realizacji zleconych zadań

Forma i warunki zaliczenia zajęć:

- obecność na zajęciach
- zaliczenie kolokwium wstępnego
- aktywny udział podczas zajęć praktycznych – indywidualne zaliczenie praktyczne
- ocena punktowa czynności zgodnie z opracowaną check- listą

KRYTERIA OCENY:

Do zaliczenia umiejętności (scenariusza) konieczne jest poprawne wykonanie czynności kluczowych – **nieprawidłowe ich wykonanie powoduje niezaliczenie zadania**

Wykaz literatury podstawowej

1. Bień A.M. (red.): Opieka nad kobietą ciężarną. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek. PZWL, 2002.

Wykaz literatury uzupełniającej (pomocniczej)

1. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i ginekologia. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
2. Martius G., Breckwoldt M., Pflaiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Urban & Partner, Wrocław 2001.